

Norges vassdrags- og energidirektorat
Postboks 5091, Majorstuen

0301 OSLO

Vår ref.:
13/7990-2
Løpenr.:
29224/13

Saksbehandler:
Dag Magnus Andreassen
Tlf. dir.innvalg:
77 78 83 41

Arkiv:
140&18 KULVERN
Deres ref.:

Dato:
03.09.2013

**SMÅKRAFTVERK I KVÆFJORD, LØDINGEN OG TJELDSUND KOMMUNER -
SØKNADER OM TILLATELSE TIL Å BYGGE SEKS SMÅKRAFTVERK -
FYLKESKULTURETATENS UTTALELSE FOR TROMS**

Vi viser til deres brev av 18.6.2013.

Fylkeskulturetatens anliggende i denne type saker knytter seg til kulturminner, kulturmiljø, friluftsliv og landskapsinteresser.

For konsesjonssøknadene som omhandler tiltak i Troms fylke, nemlig Moelv, Våtvoll og Lysåelva kraftverk, vurderes miljøutredningene knyttet til våre ansvarsfelt som svake og mangelfulle med tanke på de store konsekvensene denne typen utbygging innebærer, særlig med tanke på landskapsinteressene.

Lysåelva kraftverk

Sametingets kulturminneforvaltning har vært på forundersøkelse i det aktuelle utbyggingsområdet, også på vegne av fylkeskulturetaten, og det ble ikke påvist kulturminner som ligger innenfor vårt ansvarsområde. Vi ber imidlertid om at det ved ei utbygging vises hensyn til eventuelle nyere tids kulturminner som for eksempel eldre utmarksveger, grunnmurer eller tufter og steingjerder. Dersom utbygging skal realiseres vil vi vurdere ytterligere befaringer etter kulturminnelovens § 9 med bakgrunn i en helhetlig MTA-plan. Først da vil det totale omfanget av inngrepene, inklusivt adkomstveger og lednings- og kabeltraseer, være kartlagt og vi vil kunne gjøre mer målrettede undersøkelser.

Vi vurderer det åpne kulturmiljøet på Lyså med sine steingjerder og utmarksgjerder som verdifullt. Området skjemmes imidlertid noe av høyspentledningen som går gjennom området og selve kraftutbyggingen antas ikke å føre til ytterligere reduksjon av verdien for dette kulturmiljøet.

Vi kjenner ikke til at det er knyttet særlige friluftsinnteresser til dette området utover det som omtales i konsesjonssøknaden, og har derfor ikke ytterligere merknader til dette.

Alle planlagte inngrep vil komme innenfor skogbeltet og de vurderes derfor ikke å ha stor betydning for landskapsverdien i området. Vi ber om at det i MTA-planen for en eventuell utbygging tilstrebes ei størst mulig gjengroing av rørrase og at adkomstveg for ATV eller snøskuter ikke legges i ei rett linje, men gjøres minst mulig fremtredende i terrenget.

Våtvoll kraftverk

Vi kjenner ikke til at det skal være automatisk fredete kulturminner innenfor utbyggingsområdet som tilhører vårt ansvarsfelt. Dersom ei utbygging er aktuell vil vi imidlertid vurdere undersøkelser etter kulturminnelovens § 9 med bakgrunn i en helhetlig MTA-plan. Først da vil det totale omfanget av inngrepene, inklusivt adkomstveger og lednings- og kabeltraseer, være kartlagt og vi vil kunne gjøre mer målrettede undersøkelser.

Vi kjenner ikke til at det er knyttet særlige interesser til kulturlandskapet eller friluftsliv i dette området utover det som omtales i konsesjonssøknaden, og har derfor ikke ytterligere merknader til dette.

Alle planlagte inngrep vil komme innenfor skogbeltet og de vurderes derfor ikke å ha stor betydning for landskapsverdien i området. Vi ber om at det i MTA-planen for en eventuell utbygging tilstrebes ei størst mulig gjengroing av rørrase og at adkomstveg for ATV eller snøskuter ikke legges i ei rett linje, men gjøres minst mulig fremtredende i terrenget.

Moelv kraftverk

Vi kjenner ikke til at det skal være automatisk fredete kulturminner innenfor utbyggingsområdet som tilhører vårt ansvarsfelt. Dersom ei utbygging er aktuell vil vi imidlertid vurdere undersøkelser etter kulturminnelovens § 9 med bakgrunn i en helhetlig MTA-plan. Først da vil det totale omfanget av inngrepene, inklusivt adkomstveger og lednings- og kabeltraseer, være kartlagt og vi vil kunne gjøre mer målrettede undersøkelser.

For Moelv kraftverk planlegges det å bygge ny veg i fjellområdet over skoggrensen og det planlegges overføringer på snaufjellet fra Grytelvvassdraget til Tverrelvvassdraget. Overføringen planlegges som boret grovhull (tunnel), alternativt nedgravde rør. Uavhengig av hvilke løsning som velges vil terrenginngrepene i dette åpne snaufjellsområdet resultere i kjøreveg, samt tipper eller rørrase som vil dominere et nærlandskap som i dag fremstår som urørt.

En ytterligere konsekvens av overføringen er den reduserte vannføringa i Grytelvvassdraget. I søknadens pkt. 2.1 oppføres 2100 meter under «lengde på berørt elvestrekning». I følge våre målinger gjelder dette kun for Grytdalselva. I tillegg kommer den reduserte vannføring i Tverrelva på ca. 1600 meter. Total lengde på berørte elvestrekninger blir da 3700 meter.

Søknaden innebærer også et massetak med kote 40 i Flathaugen. Dette oppfattes også som et mulig betydelig natur- og landskapsinngrep. Konsekvensene av dette ikke er vurdert i søknad eller miljørapport.

Vi vurderer konsekvensene av ei utbygging å være middels negativt/ stort negativt for temaet *landskap*.

Ei eventuell utbygging av Moelv kraftverk vil føre til en betydelig reduksjon av et allerede presset INON-område. Området som berøres har i dag ca. 32 km² INON-definert villmark (villmarksområdet ligger i Lødingen kommune, Nordland) og sone1 som ligger mer enn 3 km fra tyngre teknisk inngrep. En reduksjon på 5,74 km² av dette tilsvarer et tap på rundt 18 %. I tillegg kommer tap av det siste villmarkspregede området på Norges største øy, Hinnøya.

Vi vurderer konsekvensene av ei utbygging å være stort negativt for temaet *INON-områder*.

Tiltakets skader og ulemper vil etter vår vurdering være større enn fordelene for allmenne og private interesser i denne saken og vil på bakgrunn av dette på det sterkeste fraråde at det gis konsesjon for utbygging av Moelv kraftverk.

Oppsummering

I forhold til kulturminner, kulturmiljø, friluftsliv og landskapsinteresser vurderer vi Våtvoll og Lysåelva kraftverk som de minst konfliktfylte.

Med tanke på de store inngrepene Moelv kraftverk vil medføre i de høyereliggende fjellområdene og de store INON-tapene dette innebærer (også tap av det siste villmarkspregede området på Norges største øy), oppfatter vi konfliktnivået å være av en slik karakter at vi på det sterkeste vil fraråde ei utbygging her.

Vi viser til egne uttalelser fra Sametingets kulturminneforvaltning og fra Nordland fylkeskommune.

Med vennlig hilsen

Anne-Karine Sandmo
Fylkeskonservator

Dag Magnus Andreassen
konservator

Dette dokumentet er godkjent elektronisk og krever ikke signatur.

Kopi: Sametingets kulturminneforvaltning
Fylkesmannen i Troms
Kvæfjord kommune
Nordland fylkeskommune
Fjellkraft AS